

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: **csütörtökön és vasárnap.**
Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. — Egyes szám ára 6 kr.

Felölös szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Dobay János.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez
hirdetmények és előfizetések a kiadóhivatalhoz (ifj. Jancsó
Mózes könyvnyomdája Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

A sikkasztó Merkur.

Merkur, ez az antik Isten volt a czégére Lőry Jenő bankházának, mely most már be van esukva s melynek tulajdonosa még nem tudni mekkora összegekkel szelelt el Amerika felé. Merkur, mint tudjuk, a kereskedők és tolvajok Istene volt; Lőry tehát megfelelt a czégül választott pogány istenségnek, el-sikkasztotta ügyfeleinek pénzét s azután megszökött.

Mindez nagyon közönséges, ugyszólván mindennapos esemény, mely mindössze egy kis társadalmi betegség, s nem politikai esemény.

Napok óta suttogták a fővárosban, hogy az aranyos Merkur bukófélben van. Mintegy két esztendővel ezelőtt változott meg Lőry Jenő sorsa s a azóta semmiféle eszközzel sem bírta egyensúlyát helyreállítani, pedig mindenfélével foglalkozott, a mi csak üzletbe vágott, leginkább börzei ügyletekkel spekulált.

Játék üzlet ez, akár a kis lutri és szerencse kell hozzá, mert itt kinek-kinek szabad a vagyonát elvesztegetni tör-

vényesen és ugyanígy szabad mást megfosztani a magától. Ezt a mesterséget pedig Lőry pompásan értette. Lapja révén, mely a magyar kormány bizalmával dicsekedett, előkelő összeköttetéseket szerzett és megbízóit ki tudta aknázni alaposan.

Valahogy kijárta és kieszközte, hogy a kormány e lapot hivatalos támogatásban részesíté, a mi elterjedteté; azonban daczára annak, hogy a kormányra való hivatkozás még az utóbbi időkben is benn volt a lapban, az illető miniszteriumok már régen visszavonták az ajánlást.

Ezt a Lőry Jenő urat különben a kir. kereskedelmi törvényszék is hiteles szakértőnek nevezte volt ki börzeüzletek és sorsjáték-kérdések elbírálásánál, azonban ez állása alól utóbb felmentette.

A reklam révén az emberiség jó része a nyereségvágy miatt elkapatja magát s az ily szédelgőnek pókhálójába főnakadva szipolyáztatja magát, hogy nyereség reményében elveszítse esetleg egész vagyonát. S midőn a szédelgő érzi, hogy turpisságai nap-

fénnyre kerülnek s a hullámok öszszeacsapnak feje fölött, el Kókánozik Amerikába s markába kaczag a becsapottak fölött.

O. O.

Politikiai hírek.

Belföld.

Szabadalmi anket. A találmányi szabadalmak és a használati minták oltalmazásáról szóló törvényjavaslat tárgyalására egybehívott anket, Reiszig államtitkár elnöklete alatt, elfogadta azon elvet, hogy a szabadalmak 15 évre adományozhatók. A szabadalom akkor is megszűnik, ha a tulajdonos szabadalmának érvényben tartásáról írásbelileg lemond.

A legközelebbi ülés csütörtökön 9 órakor lesz, melyben a IV. fejezet, vagyis a szabadalmi hivatal szervezésének tárgyalása fog megkezdni.

A jövő esztendei budget. A magyar kabinet egyes szakminiszterei most az 1895. költségvetés-előirányzatot dolgoznak. A jövő esztendei budget nem fog lényegesen különbözni a múlt évitől, a mennyiben a vasuti építkezések és a millenniumi kiállítás költségeit a kincstári készletből akarja fedezni a kormány. Egyebekre vonatkozólag elérkezettnek látja a kormány az időt, hogy a kincstári készletet fedezetekre ezentul nem fogja felhasználni, a mennyiben az aranykészletek érin-

tetlenül hagyandók, míg a papírkészletből, az említett célokra szükséges összegeken kívül, csupán annyi fog megmaradni, a mennyi az államháztartás rendes ellátására szükséges.

A képviselőház Bánffy Dezső báró elnöklete alatt pár perczig tartó ülésre gyűlt össze. Az ülésben átvették a főrendiház üzenetét a delegációs választásokról, továbbá az üzenetet a letárgyalt javaslatokról, a melyeket most már szentesítés végett a korona elé fognak terjeszteni. A kormány tagjai közül Wekerle Sándor miniszterelnök és Hieronymi Károly belügyminiszter voltak jelen az ülésen.

Az okkupált tartományok jövedelme. Bosznia és Hercegovina valóban párját kereső gazdasági és pénzügyi felvirágzása mellett, 1895-re készült közös költségvetés is fog tanuskodni. Az ugynevezett tized, mely tudvalevőleg itten a földadót pótolja, körülbelül 4 millióval fog a költségvetésben szerepelni. Magasabb ennél a majdnem 5 millióra rugó dohánygyedáruság jövedelme. Ez utóbbi, mely csak 1879 óta áll fönn, 1880-ban bosznom hozott többet 246.000 frtnál. A nyák és hercegovinai dohány keletének azóta magukban a tartományokban, valamint a külföldön beállott fokozása, a beváltásért fizetett összegek mutatják, melyek többre, mint 20 millió frtra ruagnak és természetesen a mezőgazdaság javára váltak. A folyton növekedő adójövedelem mellett nem esoda, hogy most már nemcsak az okkupáció és az

TÁRCZA.

Csala nótája.

(Novella)

— Irta: Barthalis János. —

(Folytatás.)

Piroska szülői a vett, borzasztó felfedezések után elhatározták, hogy most már rövid időn Veremihez adják leányukat. Hadd verje ki eszéből a kárhózatra indult férfi emléket.

Piroska pedig e megállapodásra azzal felelt, hogy erőszakolt jegyes és szülői előtt megvallott mindent. A titkos találkát sem hagyta érintetlenül.

— Isten és szabad természet előtt már az övé vagyok, — szolt lángba borult arczczal. Megesküdtem neki a szeliden mosolygó hold ezüst sugaránál, hogy várni fogok rá, nagyon sokáig, ha kell. A másik, a jobb, a holdogabb hazában is úgy fogunk találkozni, mint elhagyott s idegen eskőjka nem fogja érinteni ajkaimat e földön, ha itt, alatt, az övé nem lehetek. Már most válaszszatok sza-

vaimból s ki-ki értelmezze úgy, a hogy érdeke kívánja.

Hogy aztán mit szoltak e merész kijelentéshez Boreziék, azt más napon a Piroska megmerevült s kék foltokkal borított teste magyarázta meg, melyet egy halász, a közeli folyóból s éppen a legválságosabb pillanatban fogott ki.

A halottként fekvő hullát csak nagy későre bírták életre hozni. A szerencsétlen leány ezután hosszasan fokúdt ágyában élet és halál között lebegve.

Jóval később, mikor már teljesen felgyógyult, az a hír jött meg az alvódekről, hogy Csala vitéz, egy rabló török csapat elleni harcban elesett.

Boreziék ujongva fogadták e hírt. Piroska pedig a szenvedéstől fásult szívvel mondott le a reményről, hogy e földön többé találkozasson egyetlen szerelmesével.

Veremi teljesen meg volt elégedve önmagával. Terve sikerült. A Csala vitéz haláláról szóló hír után Piroska is hajlandónak mutatkozott a szülők által most még inkább, mint valaha erőszakolt frigyre lépni vele.

A szultán udvarában sok derék magyar dalia volt keserves rabságban. Hadifoglyok mind. A török hadjáratnak szomorú emlékei. A legalvalóbb munkát végeztetik velük a felügyelő pogányok. A legoasmányabb dolgot, melylyel kizozhatják a kardforgatásra született ifjakat.

Azok pedig türetek, szenvedtek a szabadulás esábos reményében. Ha néha-néha összegyűlhetnek szigorú őrök felügyelete alatt, oh, milyen szenvedélyvel, mennyi vágygyal és honfiumi áhitattal beszélgettek az édes hazáról, melynek öléből a vad ozman elhűrezolta őket. És a futó felhőkötől s a visszatérő vándoradaktól küldözgettek üzeneteket haza. Vajjon a honn levők megtudták-e azoktól sanyaru állapotukat?

Aztán a rabságban levőknek akkor ismeretes dalával igyekeztek fájó szívük keservein enyhíteni.

Elváltozott azinünk,
Elhervadt őröznk,
Beesett két szemünk
Mint az írott képnk.

A megorva muzulman örök dárdáik nyelvéhez támaszkodva hallgatják az ismeretlen búvájos hangokat... és úgy sajnálják a nyomorult, vézna

alakokat. Pedig a hareztéren mint ellenségek álltak szemközt.

Hát még mikor az a rongyaiban, sebeiben is dölözeg alak kezd buszhangon énekelni, a kinek lábához félmázsás érezgolyó van lánczolva, és a suhanó szellőre bizza a honába szóló üzenetet:

Ha kérdik: hol vagyok?
Mond meg, hogy rab vagyok,
Az török udvarban
Talpig vasban vagyok.

Vagy pedig midőn kedvesének küldi sohajtását:

Ne hagyj el galambom, ne repülj el tőlem!
Jöjj vissza madaram, szállj be ablakomban!
Vagy meghalok érted,
Vagy enyémémé tészlek
Édes szívem!

Oh akkor a bosztandsik szeméibe is könny ugrik. Pedig nem is értik, hogy miről szól a fogoly busdala.

Az a keményen meglánczolt levente Csala vitéz, a hitetlenek réme hajdan, most meg gunytárgy előtük. Félte őrzik. Rablánczai is súlyosabbak, mint a többi rabé. Hejh, meg kell szenvednie, a miért olyan vitézül küzdött a hatalmas szultán dicső hadserege ellen.

Voreminek köszönhetette vigasztalan helyzetét. Ó hagyta cserben a Bor-

első bosnyák vasutak építése czéljából fölvett előleg majdnem teljesen törlesztetett, hanem hogy 1895-ben is, mint minden évben, jelentékeny összegek fognak különmemű beruházásokra fordíthatni.

Külföld.

Caserio és czinkosai. Ferenczy budapesti születésű francia könyvkereskedőnél, a ki naturalizált franczia, jul. 3-án házkutatást tartottak, mely alkalmával kiderült, hogy kereskedelmi utazója üzleti összeköttetésben volt a Cette-ben tartózkodó Caserioval. Caserio leginkább Viktor Hugo művet vásárolta és mint az üzleti könyvek mutatják, pontosan fizetett; az utolsó részletet június 20-án fizette. A börtönben is azt kívánta Caserio, hogy engedjék meg neki kedvencez regényeinek olvasását.

A vizsgálóbíró ma azt kérdezte Caseriotól, hogy van-e valami kívánsága?

— Szeretnék Rómába utazni — válaszolta a gyilkos — hogy Crispit leszurhassam.

Rómában már összevőve 160 anarkistát börtönöztek be. Gennában Caserionak több czinkosát fogták el.

A német császár és a török basa. Hobe basa, altábornagy, a német katonai misszió egyik tagja, beadt lemondását. Lemondását elfogadták.

A konstantinápolyi látogatás. Sándor király konstantinápolyi látogatásának viszonzásul Reid és Redvén basák, továbbá a konstantinápolyi polgármester a szerb királlyal Nisbe utaztak s mint a király vendégei két napig ott maradtak.

Korea elfoglalása. Megerősítik, hogy Kina Oroszország közbenjárását kérte Koreában. Japán ezt eddig teljesen nyugodtan fogadta. Lehet, hogy a két hatalom még fontolóra fogja venni Oroszország közbenjárásának veszedelmes voltát, mert ez könnyen a többi hatalmak, nevezetesen Franciaország, Anglia, Németország és az észak-amerikai Egyesült-Államok beavatkozását vonhatná

maga után és keletázsiai Egyiptomot teremthetne, a hol a határszomszéd szerepét Oroszország vinné. Annyi bizonyos, hogy a Koreában tervezett reformok ebben az esetben nem volnaak tisztán japán-kínai felügyelet alatt keresztülvihetők.

Az anarkisták töre. Pizzában ugyanabban az órában, midőn az ismert merénylettel meggyilkolt Bandi szerkesztőt utolsó útjára kísérték, a lóvasuti társaság igazgatóját itt egy ismeretlen ember tőrrel megölte. Biztosra veszik, hogy ajabb anarkista merényletről van szó.

Empoliban három anarkista tőrrel halálosan megsebesített egy Pucci Gusztáv nevű polgárt, ki azelőtt anarkista volt, de kilépett a szövetségből.

Megyei élet.

Háromszékvármegye közigazgatási bizottságának üléséből.

Potsa József főispán az ülést megnyitja tudatja, hogy Székely György közigazgatási előadó belügyminiszeri fogalmazóvá nevezetett ki, s mint ilyen főispáni titkári teendővel bízva, meg, közigazgatási előadói állásáról lemondott.

A havi jelentések előadatván, tudomásul vétettek. Ezek szerint az ügykezelés a következő volt.

Tompai Miklós, alispán jelentése szerint a közigazgatás menete június hónapban rendes volt.

A vármegyei tisztikar teljes létszámában volt.

Kellemen Lajos tisztügyiész 5 napi, Gábor Péter főszolgabíró 4 napi és Szabó Kálmán szolgabíró kétszeri meghosszabbítással 39 napi szabadságidőt élveztek.

Iktatóra érkezett 1941 drb.

Egyéves utlevél kioszközlötett 62 drb, 15 napos utazási igazolvány kiadatott 111 drb.

A megyei pénztár megvizsgáltván, rendben találtatott.

Tüzeset a beérkezett jelentések szerint kettő volt, az összes kár értéke 390 frt, melyből 300 frt érték biztosítva volt.

Tusa Gyula pénzügyi tanácsos, kir. pénzügyigazgató jelentése szerint iktatóra érkezett 1923 drb, május hórlól ájtott hátralék 323, összesen 2246, ebből elintéztetett 1772, hátralékban maradt 474 drb.

Junius havában befolyt egyenes adók ezimén 17781 frt 70 kr, 136 frt 97 krral kevesebb a megelőző évi haszon havinál, hadmentességi díj 74 frt 61 krral kevesebb a megelőző évi haszon havinál.

Junius hónapban üzletben volt szesz-főzdeken a leszámlás és felülvizsgálás megtörtént. 9 m. gazdasági szesz-főzde az üzemet befejezte.

Engedélyeztetett házadó mentesség 12 esetben, fizetési halasztás 5, dohányárulási engedély 5, só eladási engedély 4, bélyeg árulási engedély 2 esetben.

Az adókievetés haladására nézve jelenti, hogy a múlt hónapban a bizottsági tárgyalás alá tartozó adónemek kivetése befejeztetett.

Hátra van még a föld, házadó utáni általános jövedelmi pótdó, haddij és fegyveradó kivetése.

Solim Miklós kir. ügyész jelenti, hogy a kézdivásárhelyi kir. törvényszék, valamint a megye területén lévő kir. járásbírói fogházakban június hó utolsó napján le volt tartóztatva 38 elítelt, 10 vizsgálati, összesen 48, ezekből 36 férfi és 12 nő. Időközben megfordult 79 egyén. Rabélelmezésre kiadatott 140 frt 75¹⁰ kr. Bünvádi feljelentés beérkezett 37. Törvényszéki boncolás nem volt. Súlyosabb bűneset nem merült fel.

Danés Bortalan kir. tanfelügyelő előadja, hogy június havában a tanfelügyelői iktatóra érkezett 295 ügydarab nyert elintéztet.

A lefolyt június havában a tanterületben az albisi, alsernátoni, altorjai, barátosi, bükszádi, egerpataki, étfalva, zoltáni, feltorjai, haralyi, hidvégi, illyefalvi, karatnai, kilyéni, kisborosnyói, kovásznai, kurtapataki, léczfalvi, magyarósi, nagyajtai, nagyborosnyói, pávai, papolezi, gyulafalvi, kommandói, peselneki, szacsvai, sepsiszentgyörgyi elemi fiu, leány és polgári leány, szemerjai, szőresei és valódi községi;

azután: almási, baróthi, gelencei, hilibi, illyefalvi, petőfalvi r. k.;

továbbá: aldobolyi, bikfalvi, bölöni, lisznyói, martonfalvi, szárazajtai, tamásfalvi s uzoni ev. ref.;

valamint: aldobolyi, bereczki, bodzavámi, bodzafordulói, dobollói, bácsateleki, kézdimartonosi, kisborosnyói, kovásznai, kökösi, lisznyói, lügeti, márkosi, nyéni, sósmezői, szitabodza, és zabolai gör. kel.;

végre: baróthi, dálnoki, kézdivásárhelyi, kovásznai, pákói és sepsiszentgyörgyi állami iskolákban az évi zárvizsgák, részint a miniszteri iskolalátogatók, hivatalból kiküldött biztosok, részint pedig a kir. tanfelügyelő személyes jelenlétében megtartattak. A kir. tanfelügyelői hivatal személyzete 26 zárvizsgán vett részt és a sepsiszentgyörgyi kisdé-óvónőképző osztály vizsgáin, azután a képesítőn és végre a dadák képesítő vizsgáin.

Örömmel jelenti, hogy 46 kisdé-óvónő képezdei rendes növendék és 5 magántanuló, valamint a hat havi tanfolyamon résztvevő 10 állandó menedékházat vezető dada a képesítő vizsgálatot szép eredménnyel tette le.

Jelenti, hogy a nagyméltóságú vall. és közoktatási miniszterium azon idegen ajku népiskolai tanítók számára, kik a magyar nyelvet oktató képességgel nem bírják, Sepsiszentgyörgyön hat hétig tartó magyarnyelvi póttanfolyam tartását rendelvén el, a póttanfolyam július 2-ikától augusztus 25-ig terjedőleg megnyitattott.

A Temes-, Szeben-, Fogaras-, Csik-, Brassó- és Háromszékvármegyékből a póttanfolyamon résztvevő tanítók száma 102, kik közül azonban idáig még csak 60 jelentkezett személyesen, a többiek szintén meg fognak jelenni. Az illetők napi 70 kr díjban és ingyen szállásban részesülnek, miután a helybeli Mikó-kollegium t. előjárósága lakhelyül a teli tornacsarnok helyiséget, 60 személyre berendezve és az előadásokhoz szükséges 4 tantermet teljes készséggel szíves volt ingyen rendelkezésünkre bocsátani; a többi része pedig a kisdé-óvónő képezdeben nyert elhelyezést. Együt-

A g g i l o k.

(Folytatás és vége.)

1858. január 15-én Orsini Píriver, Rudó nyelvtanárral és Gonez szolgálva a párisi nagy opera előtt III. Napoleon kocsija elé dobott bombát, mikor a császár és neje a színházba akartak menni. A robbanás megölt több testőrt, rendőrt s néhány embert a sétáló közönségből is. Napoleon és Eugénia sértetlen maradt s az első meglepetés után nyugodtan bementek a színházba s végighallgatták a darabot. Orsini és Píri ezért a merényletért a guillotinen haltak meg.

Lincoln amerikai köztársasági elnök 1865. április 14-én Wilkes Booth színész gyilkos golyója által öletett meg, midőn a színházban megjelent pályolyában.

Két évvel később az irek a clerkenweli fogházat akarták légbe röpíteni, de kísérletük sikertelen volt. A tetteseket felakasztották. Hasonló eredményre végződött ugyanabban az évben Rómában egy, az ottani pápai kaszánya ellen elkövetett me-

rénylet. A tetteseket a vatikáni törvényszék halálra ítélte. Ez volt az utolsó halálos ítélet, melyet a Vatikánban hoztak.

I. Vilmos német császár ellen 1878-ban egymás után két merényletet is követtek el.

Az első valami Hüdel nevezetű anarkista intézte ellene május 11-én, többször reá löve revolveréből, a nélkül, hogy talált volna.

Rögtön reá június 2-án egy vásárnapi nap az Unter den Linden egyik házának emeletéről Nobiling Károly puskalövessel fején és karján súlyosan megsebeszte a császárt, mikor ez a Thiergartenbe hajtatott.

Most Oroszországra kerül a merényletek sora, melyet 1880-ban a pétérvári téli palota elleni merénylet nyit meg. Akkor épen abban a pillanatban repült fel a ezári étterem, mikor Sándor ezár a terembe lépett. 1881. márczius 13-án folyt le a Szent-Katalin esztortna melletti merénylet, mely II. Sándor ezár életébe került. Azután rövid időközökben következett a moszkvai meg a borkii vasuti merénylet. A borkii merényletnél jelen volt a ezár kocsijá-

ban világhírű festőművésznők, Zichy Mihály is. Mindezek a merényletek, ugyszintén az 1886-ban és 1887-ben Londonban elkövetett néhány merénylet még valamenyünk emlékeztében van.

Bulgáriában az orosz bérenczek Belesew pénzügyminisztert ölték meg néhány éve.

Spanyolországban és Franciaországban két év óta egymást követék a dinamit-merényletek. Legborzasztóbb volt ezek közül a Ravachol párisi merénylete múlt évben, a barcellonai merénylet a Liceo-színházban, a francia képviselőházban és a Terminus kávéházban elkövetett bombamerényletek.

Csak a napokban Crispi olasz miniszterelnök ellen is követtek el merényletet, de még csak meg sem sebesítették, míg most Santo anarkista töre Carnot-t elejté.

Vajjon miként fog már a társadalom az anarkista orgyilkosok ellen védekezni?

tes étkezésiükről pedig akként tör-
tét gondoskodás, hogy a kised-
ővönő képezdei növendékek részére
konnyit tartott gazdaszszony szintén
a képezdei helyiségben reggelizt 10
kr, ebédet 20 kr és vacsorát 20 krért
fog adni.

(Vége köv.)

A fagomba értékesítése.

A fa-gombának sokan épen semmi,
vagy nagyon csekély fontosságot tu-
lajdonítanak, s azoknak az erdészek
közében is inkább csak káros tulaj-
donaik ismeretesek; de ha a tapló-
ipart, a házi iparnak némely vidéken
már is szépen kifejlődött egyik ágát
figyelemre méltatjuk, akkor tudjuk
csak meg, hogy mennyi hasznos,
esinos és jövedelmező tárgyat lehet
előállítani a kártékony gombából; s
újabb példával látjuk bebizonyítva
annak igazságát, hogy alig van olyan
kár, amiből ügyes, szorgalmas em-
ber valami hasznot ne hajtana.

Már pedig az tagadhatatlan, hogy
a gombák sok kárt tesznek az er-
dőnek lomb- és tülevelű fáiban egy-
aránt s ellenük biztos sikerrel csak
a megtámadott, a beteg törzs eltávo-
lítása után lehet védekezni.

Tapló készítésére többé-kövésbé
alkalmas valamennyi gombafaj, mely
a fatörzsben élőködik, s a melynek
termőteste a fa kérgén van.

Ezen kártékony gombafajok kellő-
képen kihasználva és felmunkálva
az erdőnek figyelemre méltó mellék-
használati termékét képeznek. A
gyufa feltalálása óta ugyan a tapló-
ipar részben hanyatlott, de még ma
is eléggé sok helyen foglalkoznak
a tűzi tapló előállításával, azonfelül
a tapló a gyógyászatban is bő al-
mazást nyer a vérzés előállításánál,
seb kötözésénél tömélésre stb. s
végül nagy mennyiségben a szebb-
nél-szebb taplomunkák előállítására.
Tehát még mindig bir oly jelentő-
séggel, hogy érdemes volna ezen
iparágat mindenfelé felkarolni úgy,
miként azt Csehországban, Svájc-
ban, Franciaországban, Turingiában
s nálunk a Bakony és Erdély né-
mely vidékein teszik.

Mily számos olyan vidéke van ha-
záinknak, a hol a nép ugyszólván
egyedül az erdőből él, a hol a mező-
gazdaság elenyésző csekély, vagy
legalább is alig számottevő mellék-
foglalkozásnak nevezhető. De ha ez
nem is így volna, késő ősszel, télen
és tavasszal, midőn a legtöbb más-
féle munka szünetel, — mert hát a
favágatás sem tart folytonosan —
ezen gombák gyűjtésével és feldol-
gozásával lehetne foglalkoztatni,
munkával ellátni a szegény embere-
ket, módot adva ezzel tisztességes
megélhetésükre és családjuk fentar-
tására. Nagy befolyást gyakorolna
ez az egyszerű emberek erköl-
csére is.

Nem kell ezen iparág művelésé-
hez nagy tudomány, még csak na-
gyon ügyes kéz sem, mint a milyen
kell pl. a fadaragáshoz. Könnyen el-
sajátítható, s vele némi gyakorlattal
szép mellék-keresetre lehet szert
tenni, figyelembe véve azt is, hogy
a munkában öregek és gyermekek
is részt vehetnek.

A gomba gyűjtése és feldolgozása
következőképen történik. A külső
munka, a ki csupán a szedéssel
foglalkozik, egy kampóval ellátott
4—5 öles, vagy hosszabb rudját a

fa odujába akasztja, s rajta felmászik;
ha esetleg nem éri el a gomba ter-
mőtestét, úgy vagy még egy rudat
adnak fel neki, vagy valamelyik ágra
kapaszkodva rudját feljebb tolja, s
a kéregről leszakított gombát ledobja.
A leszórt gombát vagy ő maga, vagy
másik munkás (őreg ember, vagy
gyermek) összegyűjti s még kint az
erdőn nagyjából megtisztítja a reá
tapadó mohától és kéregtől. Ezen
mód szerint, egy munkás naponként
2—3 zsák gombát szedhet.

Hazaszállítás után a nyers anya-
got azonnal kupacokba (rakás) kell
rakni, a míg csak jól meg nem
fűlledt (penészedett). Ez rendkívül
fontos követelmény, mert fűllesztés
nélkül rögtön munkába véve a gom-
ba nem ad tartós anyagot, hanem
feldolgozása után, ha csak kevés
nedvességet kap is, megpenészedik s
hasznavehetetlenné válik.

Tőlünk félnyers terményt sokat
szállítanak külföldre, különösen Cseh-
és Franciaországba, valamint Svájc-
ba. Ezen félnyers termény is már
szép értéket képvisel: a gomba mi-
nőségére szerint métermázsánként 10-
től egész 26 frtig lehet eladni.

Legdrágább a jó bükkfagomba, a
Polyporus fomentarius. Ezt a mun-
kások „banyataplónak” hívják; de
legjobb az a gomba, melyet ők „bör-
taplónak,” vagy „maeskataplónak”
neveznek, mely a fa törzsén ollapo-
sodva 50—60 cm. hosszúságban,
20—30 cm. széles sávokban nő. Ez
a legkeresettebb, viszont a legdrá-
gább is, mert rendkívül nyújtható,
egyenletes rostu és közimunkára,
(pipere és dísz tárgyak, ágyterítő,
szőnyegek stb. készítésére) legalkal-
masabb. Nálunk Dunántúl legjobb
gombát lehet kapni Zala-, Vas- és
Somogy vármegyékben.

A kőreg lefaragása és az esetleg
talált likaesos laza részek vágása
után a kilugozáshoz fognak. A kilu-
gozás fahamuból előállított luggal
történik, s csak ezen művelettel vá-
lik a tapló gyűlékonygyá.

A luggból kiszedett anyagot kéz-
zel kifaesarájk s az első lassu szá-
rításnak vetik alá. Gyors száradás
esetében a tapló sokat veszít értéké-
ből; mert a vízvesztés nem egyen-
letesen történik s a miatt nemcsak
az összehuzódás lesz aránytalan, ha-
nem a gyűlékonyság is csökken s a
nyert anyag nem lesz lágy, sina és
könnyen nyújtható s mint ilyen kézi
munkára sem lesz jól alkalmas.

Legjobb padláson vagy fűdött he-
lyiségben szárítani, ha a hőség nem
nagy s lehetőleg mindig egyenlő,
vagy legalább nem gyorsan és sok-
szor változó. Legkitűnőbb anyagot a
téli szárítás szolgáltat, midőn a
gomba kifagy, azonban ez a leghu-
zamosabb ideig is tart. Míg a nyári
szárításnak elég 2—3 hét, addig a
téli szárításhoz másfélhónap is szük-
séges. A kemény, tömött, kevésbé
likaesos gomba gyorsabban szárad.

Az első szárítás után az anyag
osztályozás alá kerül, a szebb pél-
dányokat, melyek kézi munkára al-
kalmassok, külön válogatják; a silá-
nyabbakat tűzi taplónak szánják, de
még ezeket is több osztályba soroz-
zák jóságuk és minőségük szerint.

Most öles, sarló alaku késsel 5—10
miliméter széles szeletekre metelik
fel az egyes darabokat, és pedig a
keményeket vékonyabb szeletekre, a
puhákat vastagabbra szelik, mert
ezek könnyen nyújthatók levén, vas-

tagabbra szelve nagyobb lapokat
szolgálhatnak.

A szeletek újból osztályozás alá
kerülnek; a szép lapokat külön vá-
logatják kézi munkára s e célból az
ügyesebb munkások kezeibe juttat-
ják, míg a silányabb anyagot beoszt-
ják tűzi taplónak, vagy hajó kítő-
mőseire (iszkabálásnál moha helyett)
használható anyagnak szánják.

Csomagolás után a száraz helyre
rakott csomagok teljesen kiszárit-
tatnak.

Oly vidékeken, a hol a megjelölt
gombafajok nagyobb mennyiségben
találhatók, mindenesetre jó lenne a
népet megtanítani a taplóiparra, ré-
szint mert a taplószedés által az er-
dészet jelentékeny mellékhasznála-
ra tenne szert a bérletből, részint
mert foglalkozást, keresetet nyújtana
a szegény embernek s e mellett az
erdő a kártékony gombától meg-
tisztulna.

Ujdonságok.

— **Lapunk szerkesztője** 4 heti
szabadságra menvén, ezen idő alatt
a lapot Hajdó Ödön belmunkatár-
sunk fogja vezetni.

— **Pályázatunk.** Lapunk 10 ko-
rona pályadíját tűzött volt ki a mult
évnegyedben beküldött legjobb uj-
donságok megjutalmazására. Szer-
kesztőségünk ezen díjat Sübek Ede
urnak ítélte oda, kinek ezen összeg
már el is küldetett.

— **Országos vásár.** A közdívá-
sárhelyi tavaszi országos vásár, mint-
hogy az épen a pünköszt ünnepekre
esett, nem tartotta meg. A városi
tanács azután folyamodást intézett a
minisztériumhoz, hogy az elmaradt
vásár megtartását július 10-re enge-
délyezze. A minisztérium ezen kérést
megtagadta s így a pótvásár július
10-én nem fog megtartatni, de a mint
értesülünk a városi tanács újabb fel-
folyamodással szeptember első felére
fog egy pótvásárt kérni.

— **Halálozás.** A sepsiszentgyör-
gyi polgári fiúiskola tanítótestülete
fajdalommal tudatja szeretett kártár-
sának Barthos István polg.
fiúisk. rendes tanítónak f. hó 3-án d.
u. 3 órakor életének 33-ik, tanítósá-
gának 11-ik évében, hosszas szenved-
és után történt elhunytát. A boldo-
gult hült tetemei f. hó 5-én d. u. 3
órákor fognak a s.-szentgyörgyi ev.
ref. temetőben örök nyugalomra
helyeztetni. Béke poraira!

— **Medve.** Az erdők félelmes la-
kója a maczkó, élettelt igyekszik adni
magáról. A bozontos duvad körülbe-
lül úgy okosodik, hogy mára a csor-
dabeli marhák, a zamatos erdei fű-
voktól izletes pecsenyével kínálko-
nak számára. Közelebb vonul tehát
a gyanutlanul szanaszét legelésző bé-
kés állatokhoz. E héten a kovásznai
csordánál tett emlékezetes látogatást.
Lengyel Mihály csak a napokban vett
60 forintot egy borjus fejős tehenet,
melyet az inyenez vad, tekintet nél-
kül a tulajdonos vagyoni állapotára,
megölt. A medve esinál ennél kü-
lönb dolgokat is a nyáron, ha egy
kis mórosra nem tanítják ökelmét.

— **Tűz.** E hó 4-én egyik kovász-
nai lakos tolkén a szemétdomb meg-
gyult. Azonban még idejekorán ész-
revették és sikerült eloltani azt, s
így elejét lehetett venni egy esote-
gos nagyobb veszedelemnek.

— **A pápa beteg.** Rómából jön
a jelentés, hogy a pápa megbetege-

dett és ezért nyolcz napig kihallga-
tást nem ad. Ennek a hírek szo-
moru fontosságát ad a Timesnek
egy római értesülése, a mely szerint
a pápa állapota kritikus. Egyik
kardinálisának átadott egy lepecsé-
telt csomagot és azt mondta, hogy
csak halála után bontsák föl, mert
utolsó kívánsága van benne.

— **A Tarnóczy tüzoltószér- és
gépgyár-részvénytársaság** igazga-
tósága ma tartott ülésében az aláírt
részvények felosztása iránt határozott.
Tekintettel a gazdaközönségnek több
vidékről beérkezett azon óhajára, hogy
aratás után jegyezhesse, e célra az
igazgatóság bizonyos számú részvé-
nyeket fentartott.

Nyilttér*)

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Kézdí-Vásárhelyen Gábor
Péter főszolgabíró urnak dr. Szaes-
vay Gyula ügyvéd ur elleni becsü-
letbeli ügyében.

Jelen levén alulírottak:

Gábor Péter főszolgabíró ur meg-
bizottjai Gilyén Árpád m. kir. hon-
véd százados és Dobay János szer-
kesztő folyó hó 6-án az iránt keres-
ték meg dr. Szaesvay Gyula ügyvéd
urat, hogy az általa mult hó 29-én a
„Gáspárek“-féle vendéglőben megbí-
zójukkal szemben használt ezen sértő
kifejezéseket: „akasztófára való, gaz-
ember“, melynek megbízójuk tegnap
jutott tudomására, tette-e s ha tette
hajlandó-e azért lovagias elégtételt
adni? Mire dr. Szaesvay Gyula ügy-
véd ur megbízottait Hajdó Ödön ál-
latorvos és dr. Balogh Vendel ügy-
védet nevezte meg, kik az ügy együt-
tes tárgyalására megjelenvén Szaes-
vay Gyula ur részéről előadatott,
hogy a kérdéses helyen és időben va-
dászat után vig hangulatu társaságban
volt, s hogy ott ő Gábor Péter
főszolgabíró urat sértette, avagy
ellenő sértő kifejezéseket használt
volna, egyáltalán nem emlékszik,
tudomásával nem bir, de ha mámoros
állapotban valóban használt volna
ezen kifejezéseket, úgy azok megtör-
tente fölött sajnálatának ad kifejezést
s azokat visszavonja.

Gábor Péter főszolgabíró ur felei
ezen nyilatkozatot megbízójuk nevé-
ben elégtétel-adásul elfogadják.

Mindkét fél megbízottjai ezzel az
ügyet befejeztetnek tekintik s a lo-
vagiaság szabályai szerint elintézett-
nek nyilvánítyák.

A jelen jegyzőkönyv Gábor Péter
ur megbízottai kezéhez eredetiben
kiadatik.

Kézdí-Vásárhely, 1894. jul. 7.

Gilyén, Árpád s. k. Hajdó Ödön s. k.

Dobay János s. k. Dr. Balogh Vendel s. k.
mint Gábor Péter főszolgabíró megbízottjai.
mint Dr. Szaesvay Gyula ur megbízottjai.

Hirdetések.

Sz. 2551—1894.

tlkvi.

Árverési hird. kivonat.

A kovásznai kir. járásbíróság, mint
telekkönyvi hatóság, közhírré teszi,
hogy Jánosi Gerő végrehajthatónak
Gál Lajos végrehajtást szenvedő
elleni 270 frt. tőkekövetelés és já-
rulékai iránti végrehajtási ügyében,
a kovásznai királyi járásbíróság te-

* E rovat alatt közlötteként nem vállal
felelősséget szerk.

rületén levő s a zágoni 380 sz. telekjegyzőkönyben A + 1128, 1129 hr. sz. ingatlan 38 frt. 1165³/₄, 11 frt. 2082., 2083. 3 frt. 2435., 2436 9 frt. 2881., 2282., 2283. 52 frt. 3392. 6 frt. 3394., 3395. 15 frt. 3505., 3547. 65 frt. 3934. 14 frt. 3950. 25 frt. 4162. 13 frt. 4233. 29 frt. 4304. 8 frt. 4934. 7 frt. 4808. 103 frt. 4982. 11 frt. 5020., 5021. 29 frt. 5261. 36 frt. 5441. 14 frt. 5667. 14 frt. 5599., 5600. 78 frt. 6357. 34 frt. 6394. 38 frt. 6510. 23 frt. 6818. 5 frt. 6983. 14 frt. 7055. 8 frt. 7083. 4 frt. 7121. 10 frt. 7144. 31 frt. 7842. 10 frt. 8332., 8333., 8334. és 8335 hr. sz. a. ingatlanok 14 forint összesen tehát 721 forintban, ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennbb megjelölt ingatlanok az 1894. évi július hó 30-ik napján d. e. 9 órakor Zágon községházánál megtartandó nyilvános árverésen, a megállapított kikiáltási áron alul is, eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékat készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfo-lyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §. kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró, mint telek-könyvi hatóság.

Kovácsnán, 1893. évi szeptember hó 23-ik napján.

Csia Béla,
kir. aljárásbíró.

Vendéglő megnyitás.

Alulírott ezennel van szerencsém a n. é. közönséget, ismerőseimet, vendégeimet értesíteni, hogy

VII., Kerepesi-ut 36. szám alatti (Klauzál-utca sarkán) volt Tá-bory-féle vendéglői üzletet megvettem azt személyes vezetése-m alatt megnyitottam. Mielőtt eddig kiírdemelt bizalmamra hivatkoznám, azon ígérettel jövök a t. cz. közönség elé, hogy jó magyar konyhám, kitűnő hazai saját bo-raim, továbbá Dreher-féle már-cziusi sör kimerése mellett a leg-pontosabb kiszolgálásra ügyelve, t. cz. vendégeimnek teljes megelégedést biztosítsak, miért is a n. é. közönség becses pártfogásáért esedezem.

Teljes tisztelettel
Vidovics István,
vendéglős.

1-5

Sz. 4094-1894.

Pályázati hirdetmény.

A bereczki körorvosi állomás lemondás folytán ürese-dsbe jöven, annak betöltésére ezennel pályázatot hirdetek. Ezen állomással 800 frt fizetés és 200 frt utazási illetmény élvezete jár, valamint a szabályrendeletileg megállapított díjak, melyek a körbeni la-

kosság által — teljesített orvosi eljárás után — fizetendőek.

Ezen körorvosi csoporthoz tartozik Bereczk székhelyvel Lemhény, Almás, Csomortán, Esztelnek, Kurtapatak, Béla-falva, Kézdi-Martonos és Sósmező község, melyeket a kör-orvos a szabályrendelet szerint megállapított időközben meglátogatni, ottan a közegészségügyi vizsgálatot teljesíteni és azon községbeli lakosokat gyógykezelné köteles. Köteles a körorvos a körben szegény betegek gyógykezelését ingyenesen teljesíteni.

Nappali látogatásért 30 kr és éjjeli látogatásért 50 kr jár; míg Sósmezőn ezen díjak nappalra 2 frt, éjjelre 2 frtban állapítvák meg, a kiszolgáltatandó fuvaron kívül.

Pályázhat minden magyar nagykorú honpolgár, ki az 1883. évi I. t. cz. 9. §. és az 1876. évi XIV. t. cz. 143§-ban fog-

lalt minősültséggel bír, mind-azonáltal köteles eddigi gyakorlati idejéről, erkölcsi és társadalmi magaviseletéről kellőleg kiállított okmányokat is csatolni.

A pályázati határidő folyó évi július hó 31-én lejár, mely

ideig a pályázatok alattírtához benyújtandók lesznek, később beérkezettek tekintetbe vétetni nem fognak.

Kézdi-Vásárhelyt, 1894. jul. hó 6-án.

Gábor Péter,
főszolgabíró.

1-3

Máriaczei Gyomorcseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és ártólanosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfútság, savanyu felbőffés, hasmenés, gyomorgégés, felesleges nyálkaválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörös, szűkülés.

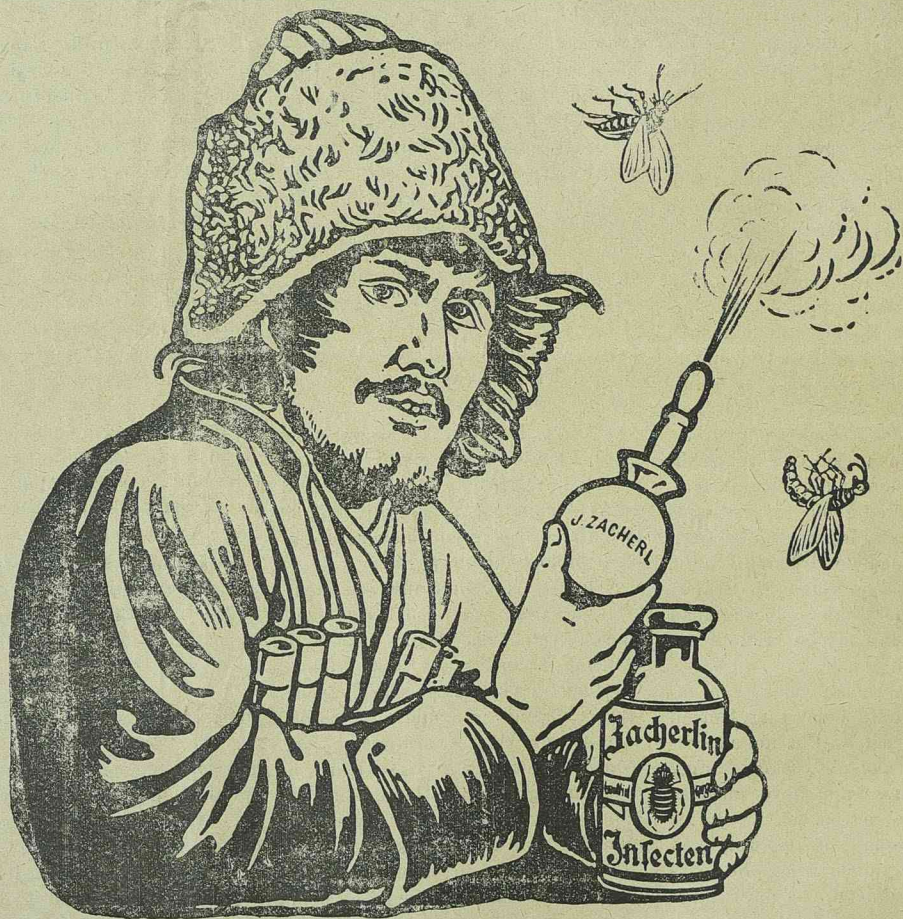
Hathatós gyógyszernek bizonyult fejánsánál, a menyinyben ez a gyomortól származott, gyomortürelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámrhoidáknál. Emeltet bajknál a **Máriaczei gyomorcseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. — Magyarországi foraktár:

Török József gyógyszerháza
Budapest. Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tuzetesen tessék megtekinteni!! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”.

A Máriaczei gyomorcseppek valódián kaphatók

Kapható: KOVÁCS FERENCZ gyógyszerésznél.

Kérjen ön

„ZACHERLIN“-t,

mert ez a leggyorsabban és legbiztosabban ható szer bármilyen rovarok kiirtására. Mi sem szólhatna világosabban ezen szer rendkívüli ereje és jósága mellett, mint annak **hallatlan elterjedése**; mely körülmény abban leli magyarázatát, hogy nem létezik egy második rovarirtó szer, melyet a „Zacherlin” legalább is tiszte-lesen fölül ne mulna.

Hanem kérjen Ön mindenkor **lepecsételt** palaczkot, mely a „Zacherl” névvel van ellátva. Minden más nem egyéb értéktelen utánzatnál.

Egy palaczk ára: 15., 30., 50 kr, 1 frt, 2 frt. A „Zacherlin”-szóró 30 kr.

A „Zacherlin” valódi minőségben kapható:

Kézdi-Vásárhelyt: Kovács Ferencz gyógyszerész Jancsó Géza gyógyszerész és Csiszár Pál keresk uraknál.

Csik-Gyimesen: Szűcs György, Alter Grünberg, Leitzrowitz Ábrahám uraknál.

Csik-Szeredán: Nagy Gyula és Gözsy Árpád uraknál.

S.-Szentgyörgyön: Molnár Jenő, Ötves Pál, Séra István és Beteg Bálint gyógyszer, uraknál.

4-5

Baróthon: Brandstätter Sándor urnál.